

III
DE SECTIONE ALTERA

Art. 96

Per sectionem alteram Signatura Apostolica cognoscit:

1. contentiones ortas ex actu potestatis administrativae ecclesiasticae, ad eam delatas ob interpositam appellationem seu recursum adversus decisionem competentis Dicasterii, quoties allegetur legis violatio;
2. conflicus competentiae inter Dicasteria Sedis Apostolicae;
3. negotia administrativa ipsi delata a Romanae Curiae Congregationibus;
4. quaestiones eidem commissas a Summo Pontifice.

Art. 97

Processus coram sectione altera evolvuntur sub secreto erga omnes, exceptis partibus earumque Patronis, qui possunt acta, post earumdem publicationem, inspicere atque notulas sumere, itemque obtinere authentica exemplaria, de licentia Cardinalis Praefecti, et praevia scripta instantia, motivis suffulta, auditoque Secretario et Promotore iustitiae.

Art. 98

1. Huius sectionis decisiones inspicere vel earumdem transcripta exemplaria obtinere possunt partes aliique qui iustam causam ad hoc probant coram Secretario, dummodo ne Cardinalis Praefectus, sive ad instantiam partis sive ex officio, iusserit decisionem sub secreto servandam esse erga tertias personas.

2. Tamen, etiam in hoc casu, facultas decisiones inspiciendi, vel exemplaria obtinendi, ita circumscribitur limitibus ut solus Cardinalis Praefectus eam concedere possit, perpensis motivis ab instante allatis et audito Secretario.

Art. 99

1. Partes possunt stare in iudicio solummodo per Patronum.
2. Si pars, quavis de causa, non constituerit sibi patronum a sectione altera Signaturae Apostolicae admissum, Secretarius eam invitatur ut aliquem defensorem pro sua fiducia nominet, intra tempus taxative ad hoc determinandum.
3. Quod si pars intra statutum terminum invitationi non obtemperaverit, ipse Secretarius ex officio ad nominationem procedit.
4. Patroni, sive a parte sive ex officio constituti, valent ponere et recipere, loco partis in causa, omnes actus processuales qui non sint ex rei natura ipsi parti reservati; at non valent actus ponere qui iuri de quo controvertitur praeiudicium ferant, nisi de speciali ipsius partis mandato.

omissis

Art. 102

1. Termini actis processualibus statuti sunt ordinarii, nisi expresse peremptorii declarentur.
2. Ius tamen est Cardinali Praefecto, necnon Secretario intra limites eius competentiae, terminos fatales constituere, si id requiratur pro casu expedite solvendo.
3. Contra decisionem Secretarii, datur partibus recursus ad Cardinalem Praefectum.

Art. 103

Nullitas alicuius actus processualis tunc tantum potest declarari, quando in actu ipso ea deficiant, quae ad finem assequendum sunt necessaria, numquam vero si actus reapse finem attigerit ad quem ordinatus est.

Art. 104

Ad obtinendam decisionem alterius sectionis Signaturae Apostolicae in controversiis de quibus agitur in art. 96, n. 1, opus est recursus,

secundum communes normas processuales exarando (cfr. can. 1502 ss. [ex can. 1706]).

Art. 105

1. Recursus Cancellariae exhibendus est intra terminum peremptorium triginta dierum a die qua decreta vel acta quae impugnantur notificata sunt, vel a die qua constet recurrentem revera illa ad normam iuris novisse; sin minus, intra eundem terminum peremptorium, recursus tradendus est officio publici cursus ut ad Cancellariam transmittatur, ea quidem ratione ut exhibeatur syngrapha authentica receptionis cum certa adnotatione diei.

2. Haec syngrapha ab eo cuius interest actis adnecti debet.

3. Signatura Apostolica generali regula, ad quinquennium valitura, terminos longiores potest statuere pro locis extra Europam, in quibus peculiaris quaedam difficultas praepedit media communicationis; huiusmodi decretum publici iuris fiet insertione in officiali commentario Acta Apostolicae Sedis.

omissis

Art. 108

Recursui adnecti potest instantia, allatis motivis gravibus vel documentis quibus innititur, ad obtinendam suspensionem executionis actus impugnati.

omissis

Art. 111

Sive Patronus recurrentis aut ipsa pars recurrens, sive altera pars, debet pro processu domicilium eligere vel Romae vel in Civitate Vaticana ad recipiendam notificationem actorum processualium ad se spectantium. Secus notificatio actorum fiet apud Cancellariam Signaturae Apostolicae.

Art. 112

Ubi primum recursus cum documentis necessariis ad Cancellariam pervenerit, Secretarius curet ut communicetur cum Auctoritate ecclesiastica quae decisionem impugnata[m] tulit, necnon cum aliis quorum interest se opponere; exquirat a competente Auctoritate ecclesiastica ut acta omnia et documenta spectantia ad casum, de quo controvertitur, transmittat intra terminum peremptorium triginta dierum a recepta communicatione; invitet omnes quorum ex adverso interest ad exhibendum eventuale[m] oppositum recursum vel ad deponendas responsiones et ad exhibenda acta et documenta pro sua quisque parte, intra terminum pariter triginta dierum; (omissis).

Art. 113

1. Nisi iudicio Cardinalis Praefecti, auditis Secretario, Promotore iustitiae et Subsecretario, instantia pro suspensione executionis impugnatae decisionis sit a limite reicienda, Secretarius eiusdem instantiae notitiam illico communicet sive cum Auctoritate ecclesiastica quae decisionem tulit, sive cum quovis ex adverso interesse habente, praefixo termino triginta dierum ad constituendum sibi patronum vel ad deductiones aut documenta producenda, quae utilia sibi videantur pro causae definitione.

2. Hoc tempore elapso, Secretarius integram positionem, ex officio confectam, circa instantiam suspensionis tradat Promotori iustitiae, eumque invitet ut votum suum promat intra ulteriorem terminum decem dierum ab eadem positione accepta.

3. Suspendio executionis decisionis impugnatae concedi vel denegari debet intra et non ultra terminum sexaginta dierum ex quo recursus et adnexa instantia ad Cancellariam pervenerint.

4. Si sectio altera Signaturae Apostolicae censuerit suspendendam esse executionem impugnatae decisionis, decretum suspensionis quam expeditissimo tramite, Secretarius notificet Auctoritati ecclesiasticae competenti, ut, nulla mora interiecta, ad effectum deducatur.

Art. 114

1. Si mandatum a recurrente conferatur Patrono post exhibitum penes Cancellariam Signaturae Apostolicae recursum, sed ante elapsum terminum pro exhibitione actorum et documentorum de quibus in art. 112, patronus impetrare potest a Secretario terminum coputandum ab accepto mandato, vel ab eius notitia, si ipsum mandatum directe transmissum fuerit Cancellariae, ut exhibeat tum restrictum defensionalem ad illustrandum vel etiam, si casus ferat, ad emendandum recursum porrectum a parte, tum nova documena quae forte censeat utilia pro recurrentis defensione.

2. Semper vero fas est recurrenti petere a Secretario facultatem porrigendi ulteriorem scripturam memorialem ad declarandum vel emendandum recursum, licet a Patrono exhibitum vel subsignatum, postquam inspexerit positionem et documenta, sive ex officio sive pro parte, oblata ad normam praecedentis art. 112 ab Auctoritate ecclesiastica et a quovis alio cuius interest se opponere.

3. In huiusmodi scriptura memoriali recurrens potest proponere quoque additas rationes seu motiva recursus, quae quidem deduxerit ex inspectis documentis et actis vel collectis ex officio vel productis a parte et ut supra depositis; itemque instare potest ut facultas ipsi fiat exhibendi ulteriora documenta in sui defensionem, quae necessaria visa sint post deposita acta et documenta, vel ex officio vel pro parte.

Haec autem omnia perficienda sunt intra terminum triginta dierum ex quo Cancellaria communicaverit deposita esse acta illa et documenta.

4. Partes resistentes ius habent obiciendi vel proponendi contrarium recursum, necnon exhibendi ulteriora documenta, ad refutanda ea quae recurrens produxit, intra terminum viginti dierum ab accepta notitia novarum deductionum vel documentorum ex parte recurrentis.

Art. 115

1. Expiratis terminis ad exhibenda defensiones vel scripta memorialia partium, Secretarius tradit omnia acta processus Promotori iustitiae, ut hic votum promat pro rei veritate. Quod si ob molem

laboris Promotor iustitiae impar sit voto ferendo intra termino de quo in sequenti paragrapho, potest Secretarius, petente in scriptis ipso Promotore iustitiae, munus conferre singulis in casibus alicui ex Volantibus vel ex Referendariis Signaturae Apostolicae.

2. Promotor iustitiae, sive ordinarius sive ad casum deputatus, votum suum pro rei veritate apud Cancellariam deponere tenetur intra triginta dies ab acceptis actis processus. Quod votum Secretarius suo decreto cito communicet cum partibus in causa, qua respondere possunt intra terminum decem dierum ab accepta communicatione.

Art. 116

Postquam, curante Cancellariae Praeposito, distributae fuerint omnes scripturae de quibus in praecedentibus articulis, Cardinalis Praefectus, intervenientibus Secretario, Promotore iustitiae et Subsecretario, intra terminum viginti dierum decernit utrum recursus admitendus sit ad disceptationem, an reiiciendus quia manifeste ipse caret fundamento.

Contra decretum reiectionis, datur recursus ad Collegium iudicans, intra terminos iure canonico statutos. Decisio Collegii nulli impugnationi est obnoxia.

Art. 117

1. Intra terminum triginta dierum ab admissione recursus, Secretarius convocat partes earumve Patronos ad summariam delibationem oralem processus, in qua quidem necessarias declarationes petit, indicat quaestiones quas ex officio colligi posse et opportune tractandas censeat; quaestiones praeiudiciales et fundamentales praefinit et proprios controversiae terminos statuit.

2. Peracta summaria ac praevia delibatione, de qua in superiore paragrapho, si partes inter se consenserint, Secretarius potest iubere ultteriores investigationes administrativas, exquirenda documenta et positiones et, si casus ferat, complendam discussinem.

Partibus dissentientibus, videt Collegium iudicans.

3. In peculiaribus casibus Cardinalis Praefectus potest decreto suo requirere votum consultivum alicuius iurisperiti in re administrativa, qui praeseferat optimas notas religionis et probitatis.

Art. 118

Intra terminum triginte dierum a convocazione partium, de qua agit n. 1 superioris articuli – si nimirum nullum statutum sit supplementum instructionis, neque requisitum votum consultivum de quo in n. 3 eiusdem articuli –, vel intra terminum triginta dierum ab accepta notificatione de depositis apud Cancellariam suppletis documentis et investigationibus atque voto consultivo de quibus in nn. 2-3, recurrens debet, sua cura et sumptu, apud Cancellariam deponere tot exemplaria summarii processus quot Secretarius constituerit. Ius est partibus intra eundem terminum deponere restrictum conclusivum in quo contineantur omnia petita, etiam ordinis instructorii, et complete evolvantur rationes, sive in facto sive in iure, quibus ipsa petita nituntur.

Art. 119

Summarium et caetera processus acta, defensiones, scripta demum omnia, prout pars cuius interest maluerit, exarari possunt sive typis, sive dactylographicis aliisve instrumentis, multiplicandis exemplaribus idoneis. Exemplaria autem facilia lectu, nitida et non mendosa esse debent. Secus Notarius ea substituenda curet impensis partis.

Art. 120

1. Intra sexaginta dies ab expleto termino de quo in art. 118 habetur conventus Collegii iudicanti.

In huiusmodi conventu Cardinalis Ponens seu Relator refert tenorem impugnatae decisionis et perstringit rationes allatas tum pro recursu tum ex adverso, necnon quaestiones praeiudiciales et de merito praefinitas in convocazione partium de qua agitur in art. 117; quas quidem quaestiones Signatura dirimendas susceperit.

2. Dein Promotor iustitiae breviter et oretenus circa eas mentem suam pro rei veritate pandit.

Art. 121

His peractis de quibus in art. 120 Collegium iudicans, nemine adstante, decisionem fert, cuius pars dispositiva a Cardinali Ponente seu Relatore scripto redigitur, a singulis Patribus subsignatur et statim Secretario traditur.

Art. 122

1. Collegium Cardinalium iudicum, in deliberando de merito, decisionem ferre debet circa omnia proposita petita et respectivas exceptiones. Attamen circa quaedam tantum petita decisionem ferre potest, si haec sola non indigeant ulteriore instructione eorum sollicita definitio urgens videatur.

2. Decisio vim suam habet quamvis rationes in facto et in iure non contineat.

3. Nihilominus Cardinalis Praefectus, aut Collegium Cardinalium iudicum, edicere potest ut praedictae rationes a Promotore iustitiae aut a Votante scripto exponantur, servato art. 55 n. 4.

Art. 123

1. Si controversiam, vel ex toto vel ex parte, non definit, Collegium Cardinalium iudicum potest suo decreto statuere ut testes adducantur, ut inspectiones fiant vel Peritorum examina, caeteraque iubere quae ad veritatis assecutionem conducant.

2. Eodem decreto Collegium iudicans statuit terminos servandos et modos habendos in executione et potest partibus facultatem facere adassistendi et adhibendi Peritos a Signatura Apostolica adprobatos.

3. Ubicumque peragendum est supplementum instructoriae, Collegium iudicum ad illud delegare potest sive Subsecretarium sive Officiale tribunalis ecclesiastici competentis ratione territorii, sive demum aliam personam in auctoritate ecclesiastica constitutam.

4. Delegatus a Collegio iudicante instructoriam quamprimum incipiat ac sedula cura perficiat.

Art. 124

In casibus de quibus in art. 96, n. 2, recursus expediatur quam citissime et, congrua congruis referendo, adhibeantur normae processuales de quibus in superioribus articulis 112, 115 et sqq.

Art. 125

In casibus de quibus in art. 96, nn. 3 et 4, congrua congruis referendo, servandae sunt normae processuales statutae in articulis 104 et sequentibus.

Art. 126

Quoad ea quae non praevidentur expresse in praesentibus peculiaribus normis, servantur, quatenus applicari possunt, normae processuales statutae in Libro VII, Parte prima, Titulus a III ad V Codici (ex Libro IV, Parte prima, prima Sectione, Titulus a III ad XIII), ita quidem accommodatae ut quam maxime consulatur peculiari illi brevitati, quam praeseferre debent processus celebrandi coram sectione altera Signaturae Apostolicae.